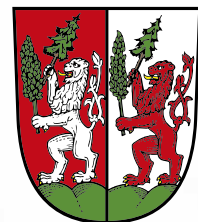

Bělohradské listy

Vydáno 28. 7. 2017 • Ročník XVII • Cena 16 Kč

léto / 2017

Objektivem Běláhradských listů

KOUŘOVÁ CLONA

Tak nám vešel v platnost nový protikuřácký zákon, který rozdmýchal vášně napříč věkovým spektrem národa. Pro i proti. O zákazu kouření v restauracích se zaujatě diskutuje v televizi, noviny mají o čem psát a občané (nejen v hospodách) spolehlivě nacházejí vděčné téma k rozhovoru. A navíc se to dá hezky navléci jako starost našich vládců o zdraví národa. Jenže ten podezíravý a nevzděčný národ to zhusta vnímá jako pokrytectví - a kdo by se mu také divil, že? Ony totiž existují země, kde to s nekuřáckou politikou myslí vážně - třeba takový Nový Zéland. Tam cigarety z veřejného života skutečně vykázali bez ohledu na to, jaké ztráty to státní kase přinese. Nikde neuvídnou jedinou vystavenou krabičku - ani v obchodě, ani v hospodě! Cigarety se dají sehnat v mizivém procentu prodejen, v omezené době, a musíte si říct o určitou značku. Nějaká podobnost s námi? Čech si může koupit cigarety na každém rohu, ovšem ze zákona opatřené zdařilým obrázkem uznených plíc.

Pokud si naši politici vážně myslí, že to kuřáka odradí, jsou buď naivní, nebo už hodně dlouho nesestoupili ze svých výšin mezi „obyčejný lid“.

Pořád se argumentuje tím, že lidi čím dál víc kouří a tím pádem víc umírají na rakovinu. Zní to logicky - třicátníkům a čtyřicátníkům určitě. Nám o generaci starším už tolik ne. Netuším, jak se dělají statistiky, o které se tyto argumenty opírají, ale paměť mi stále slouží. A také pochybuji, že by se v padesátých či šedesátých letech vláda vážně zabývala statistikami týkajícími se kouření. První nesmělé protikuřácké akce se objevily až v osmdesátých letech.

Když jsem po škole nastoupila do prvního zaměstnání, kouřili tam od primáře až po uklízečku úplně všichni. To je dnes naprosto nemyslitelné. Na každém oddělení byla kuřárna pro pacienty, kouřilo se ve vlaku, v letadle i ve vlečáku autobusu. Kouřilo se nejen v hospodách, ale i na úřadech a ve sborovnách. Cigareta byla běžnou součástí života, a pokud mi nevěříte, stačí se podívat na staré filmy. V současnosti se kouří mnohem méně, přesto je onkologických onemocnění pořád více. Čímpak to asi je? Co třeba tím, že jsme vyrůstali ve zcela jiném prostředí? Měli jsme lepší potraviny, vodu i vzduch. Většina těch éček, které dnes polykáme, ještě neexistovala, potraviny byly skutečné jídlo, ne chemická sloučenina. Jedli jsme jablka z českých stromů, ne přivezená přes polovinu zeměkoule a napuštěná bůhví čím. Voda ze studny sice obsahovala nějakou tu bakterii, která nám zjevně neškodila, ale žádnou chemii. Automobilová doprava - dnes zahlučící ovzduší - byla minimální, jedovaté prostředky, kterými si dnes hojně postříkujeme dům i zahradu, ještě nebyly ani vynalezeny. Jména jako Černobyl nebo Fukušima nikdo neznal. Slovo stres většina lidí nikdy neslyšela, populace byla o polovinu štihlejší než dnes, a pohyb byl způsob, jak se dostat do práce nebo do školy, ne zájmová činnost.

Lidstvo se překotně vyvíjí a platí za to daň v podobě „civilizačních chorob.“ Pěkný název i důvod. Ale příliš imaginární. Vždycky je mnohem lepší označit konkrétního viníka, halasně proti němu zakročit a nemilosrdně ho zlikvidovat. Jak jednoduché to muselo být o pár století dříve. Za všechno nevysvětlitelné mohly čarodějnice, bylo snadné některou vybrat, uspořádat proces a demonstrativně ji upálit. Lid takové divadlo uspokojilo a zároveň odvedlo jeho pozornost od skutečného problému.

A teď zase vážně. Nechci se kouření zastávat, je to hnusný zlozvyk, smrdí po něm dech i záclony a rakovinu (nejen) plíc skutečně způsobuje. Jenže za všechny neduhy a problémy opravdu nemůže. Přejídání a alkoholismus jsou obdobné zlozvyky s negativním dopadem na zdraví, ale lidstvu by se zakazovaly mnohem obtížněji. Nechci tvrdit, že kouření je pouhým posledním hřebíčkem do rakve, spíš mi připadá jako důkladné víko na truhlu vyrobenou ze stresu a mizerného životního stylu.

Ale když se bude hodně mluvit o zákazu kouření v hospodách, třeba bude méně času na jiná, důležitější témata. Rozdmýchané emoce spolehlivě odvedou pozornost od přijetí eura, o němž naši politici začali jednat v té nejméně vhodné době. A vášnivé televizní debaty o zřizování „uklidňovacích“ hlídek pod okny lidí, co sousedí s hospodou, zcela zastíní informaci o zvýšeném přílivu nelegálních migrantů do Evropy. Nebo o tom, že náš stát prohrál další mnohamiliardovou arbitráž. Je to taková pěkná kouřová clona...

Nekuřákům i kuřákům přeji hezkou dovolenou a počasí vhodné jak na výlety, tak na posezení v hospůdce. Těm prvním uvnitř, těm druhým v předzahrádce.

Hezké léto všem.

Hana Marie Körnerová

**2 OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**

3 FEJETON
(HANA MARIE KÖRNEROVÁ)

**4-5 120 LET OD ZALOŽENÍ
HASIČSKÉHO SBORU
V HORNÍ NOVÉ VSI**
(LADISLAV STUHLÍK)

6-7 LÁZEŇSKÝ HOTEL
(PAVEL ŠUBR)

8-9 ARCHITEKT JAN VEJRYCH
(PAVEL ŠUBR)

10 HÁZENÁ - STARŠÍ ŽÁKYNĚ
(JAROSLAV VOVES)

11 VLASTIMIL HARAPES V LÁZNÍCH
(EDUARD ČELIŠ)

12-13 STRAŠIDELNÁ BAŽANTNICE

**14-15 S KANAĎANY NA PIVO
INDICKÉ HODY**
(TEREZA KRÁČMAROVÁ)

16-17 DARY ZVANÉ DANAJSKÉ
(HANA MARIE KÖRNEROVÁ)

**18 ZDENĚK ŠINDLER
- TO JÁ ZNÁM Z NÁRODNÍHO**
(LADISLAV STUHLÍK)

19 UDÁLOSTI - ZAJÍMAVOSTI

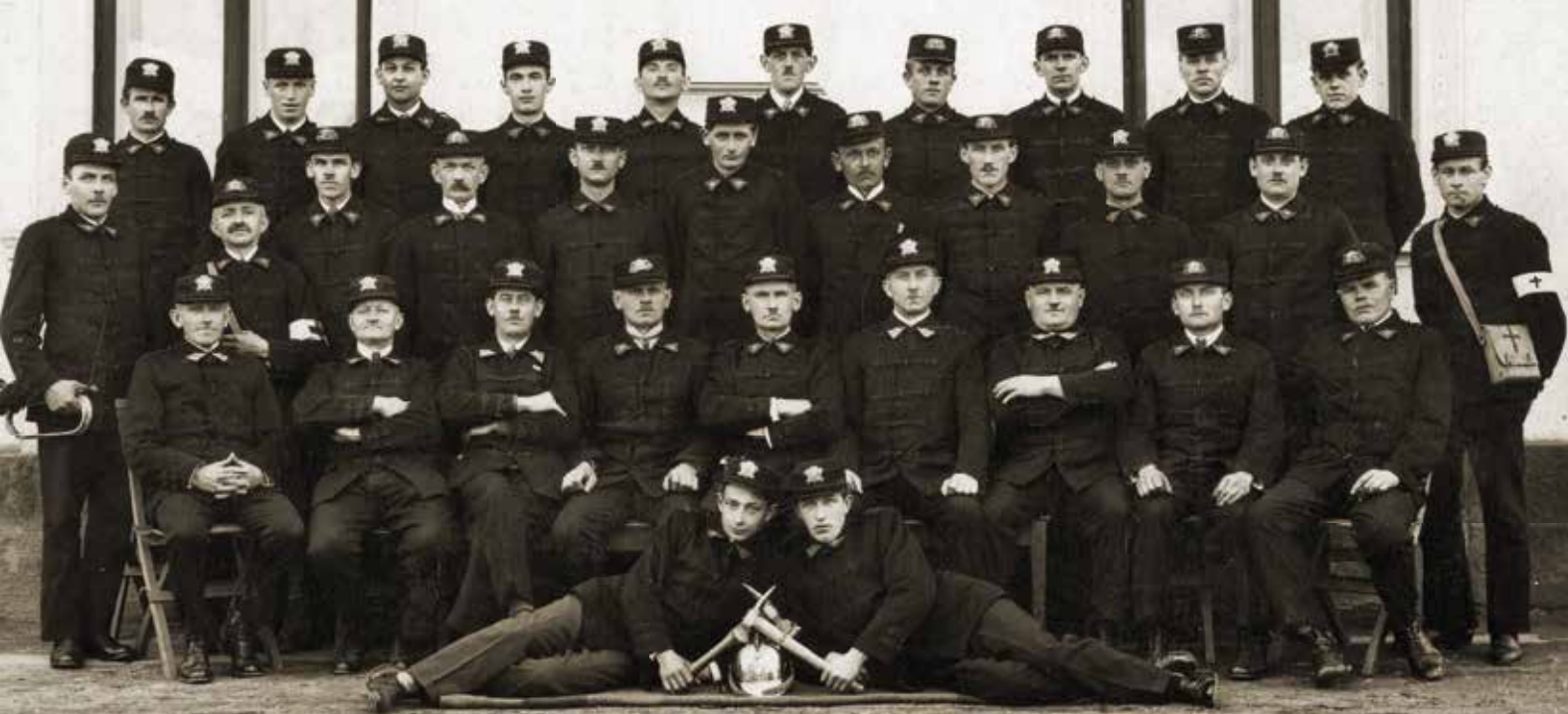
**20-21 FOTBALISTÉ - DENISA NERADOVÁ
A VOJTA HRNČIŘ**
(EDUARD ČELIŠ)

**22-23 HISTORICKÉ FOTKY,
TENTOKRÁT Z VESNIC
V OKOLÍ BĚLOHRADU**

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1 / VÁCLAV LEJDAR
ROZTANČENÉ NÁMĚSTÍ
STRANA 24 / JAROSLAV VOVES
STRAŠIDELNÁ BAŽANTNICE

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ VYJDE
25. 8. 2017**

Bělohradské listy
periodický tisk územního samosprávného celku Lázně Bělohrad
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Hana Marie Körnerová,
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr,
Jaroslav Voves.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
ISSN 2533-8005
Adresa: Město Lázně Bělohrad
Městské kulturní středisko,
Barátkova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk:
Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

Hasičský sbor v Horní Nové vsi v roce 1930.

120 LET OD ZALOŽENÍ hasičského sboru v Horní Nové Vsi

O založení hasičského sboru v Horní Nové Vsi jsem psal v Bělohradských listech již v roce 2011 a to v čísle 5. Přesto si připomeňme pár údajů. Již v roce 1886 se kvůli problémům s požáry rozhodla obec koupit vůz s kádí za účelem dovozu vody při ohni a ruční stříkačku. To se však ukázalo nedostatečné, a proto byl v roce 1891 ustanoven prozatímní odbor bělohradského sboru na Horní Nové Vsi. Situace nazrála až do té podoby, že obec v roce 1894 koupila za 950 zlatých vozovou stříkačku. Když po roce 1891 postihla obec řada požárů, bylo v roce 1897 radou obce rozhodnuto o zřízení vlastního hasičského sboru. Tento rok lze považovat za regulérní založení hasičů v Horní Nové Vsi. K tomu se váže i letošní výročí.

Fotografie sboru při sjezdu hasičské župy novopacké Kryštofa Horanta z Polžic a Bezdruzic u jejich zbrojnice. Zbrojnice se nachází u Javorky, přes řeku proti Friessovým.

V současné době má sbor 48 členů, z toho 11 žen, a zázemí má v hasičské zbrojnici, která patří městu. Pro svou činnost má k dispozici stříkačku PS 16 z roku 1954, na které kdysi dělal strojník pan Drábek, od roku 1986 příprěžnou stříkačku PS 12, kterou používá k soutěžím. V roce 1987 získal sbor od Chemických závodů Litvínov vyrazenou automobilovou stříkačku CAS 25. Zařazení sboru je v současnosti v kategorii 5. Pro porovnání bělohradský sbor je zařazen v kategorii 3. Mimo zásahů u požárů se účastní okrskových soutěží v hasičském sportu. Do společenského života obce vstupuje každoročním pořádáním plesu, pálením čarodějnic a výročních oslav sboru.

Ladislav Stuchlík, foto: archiv

Požárníci na závodech ve Staré Pace 6. 6. 1954. Stojící: Jarča Dlabová, Květa Hátlová, Věra Dědourková, Jarča Braunová, Růžena Rašová. Klečící: Blažena Rychterová, Božena Dlabová, Marie Žemličková

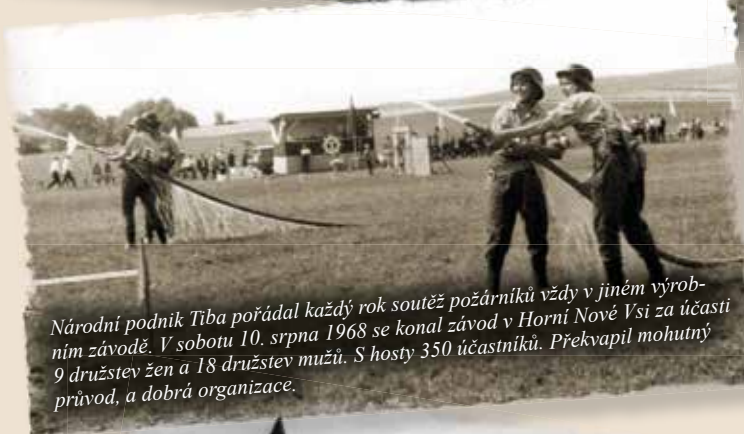
Požárníci na závodech ve Staré Pace 6. 6. 1954. Stojící zleva: František Dlab, Ladislav Blažek, Jaroslav Čerňovský, Kašpar Honek, Oldřich Hátle, ?. Klečící: Jaroslav Drábek, František Materna, Josef Nechanický, ?, civil: Jan Urban

Družstvo při aplikačním cvičení 9. června 1958

Družstvo na cvičení provádí požární útok. 2. června 1963.

Národní podnik Tiba pořádá každý rok soutěž požárníků vždy v jiném výrobním závodě. V sobotu 10. srpna 1968 se konal závod v Horní Nové Vsi za účasti 9 družstev žen a 18 družstev mužů. S hosty 350 účastníků. Překvapil mohutný průvod, a dobrá organizace.

Mládež sboru se zúčastnila 27. března 1976 zimních her okresu Jičín v Lukavci. Stojící zleva: Zdeněk Kraus, Ota Lukeš, Břetislav Rulf, Jiří Purm, Karel Mareš. Sedící: Emil Staněk, František Plašil, Vratislav Tesar, Slavomil Plašil.

Koncem května 1977 na seřadišti u továrny Tíby se představil oddíl mladých požárníků pod vedením Jana Honka. V době, kdy Jan Honěk mladý oddíl vedl, měl oddíl i čtyřicet členů.

V pondělí 20. srpna 1979 ve 12,30 hodin řádil ve vepřinci na Horní náckých hasičů se podařilo požár lokalizovat a zachránit 800 pranic

11. dubna 1981 hořelo u Fléglů č. p. 74

Ze soutěže požárníků 2. června 1984 na fotbalovém hřišti v Horní Nové Vsi.

17. května 1986 dopoledne se na fotbalovém hřišti konala soutěž mladých družstev. Zúčastnila se tři dívčí družstva a šest chlapečských.

Soutěžní družstvo hornoveských hasičů z roku 2013 dokazuje, že tradice hasičů v obci trvá dodnes.

LÁZEŇSKÝ HOTEL

V poslední době se ve městě hodně diskutuje o Lázeňském hotelu a možnosti vrátit do jeho prostor sídlo městského úřadu. Podívejme se ve stručnosti na historii jednoho z nejzajímavějších a nejhodnotnějších domů ve městě, od jehož otevření letos uplynulo již 123 let.

Budova Lázeňského hotelu v Lázních Bělohradě je dokladem typického romantického historismu v architektuře označovaného jako neorenesance. Autorem projektu budovy Občanské záložny a hotelu je architekt a projektant **Jan Vejrych** (nar. r. 1856 v Horní Branně, zemřel r. 1926 v Dobré Vodě u Březnice). Jeho projekt pro Občanskou záložnu v Lázních Bělohradě z roku 1893 patří k jeho zdařilé rané tvorbě, kde bylo použito bohaté štukové výzdoby, vykrajovaných rizalitových štítů, uplatnění reprezentačního vstupního prostoru včetně dalších interiérových řešení (reprezentační sál s jevištěm, schodiště).

O povolení postavit „Záloženský dům“ požádala Občanská záložna na jaře roku 1893. 10. dubna toho roku se sešla stavební komise ve složení Václav Vlach a MUDr. Alois Mindl (v zastoupení městské rady), Václav Malý (člen obecního zastupitelstva), P. Jan Sehnal (v zastoupení Občanské záložny), Jan Poličanský (stavitel a technický znalec), Antonín Vagenknecht (podnikatel stavby), Karel Schmitt (zástupce velkostatku) a Josef Ulrich (mezující soused) a usnesla se, „by žadané povolení ku stavbě uděleno bylo“.

V březnu 1894 ještě požádala Občanská záložna „za povolení k vystavění verandy a hudebního pavillonu u svého nového domu“. Po souhlasu hraběnky Anny z Asseburgu, která stavbu verandy podměnila „vystavěním zdi cihelné, která by na straně k jejímu majetku obrácené cementovým nátěrem hrubé kamenné stavbě podobným opatřena byla, nepovoluje však z verandy žádných oken ani práva vyhlídky proti jejím parcelám, ani žádné právo okapu“, byla i tato stavba stavební komisí, kterou řídil starosta Jindřich Pižl, povolena.

Lázeňský hotel byl slavnostně otevřen již 9. června 1894. Večer byl zahájen fanfárami ze Smetanovy Libuše a proslovem spisovatele Karla Václava Raise, který přednesla vynikající dramatická umělkyně – ochotnice paní Marie Flugrová. Následovala divadelní hra Černé duše od Ladislava Stroupežnického, kterou zahrál divadelní soubor bělohradské Občanské besedy.

Na otevření Lázeňského hotelu a kulturní život v něm vzpomínal pozdější dlouholetý prvorepublikový starosta města (v letech 1919 – 1921 a 1927 – 1938) Josef Pech: „Tomu slavnému otevření Lázeňského hotelu a představení divadelního souboru Občanské besedy jsem byl přítomen jako dvanáctiletý chlapec na galerii. Pak následovala divadelní představení tohoto souboru nejméně 4x do roka. Na Vánoce, Velikonoce, Svatodušní svátky a o pouti 1. listopadu. To byla představení oficiální, obřadná. Chodilo se na ně v tmavém úboru. Před představením a v meziaktí hrála hudba, a po něm, po krátké přestávce, se tančilo.“

Mimo toho hrávaly na jevišti také divadelní soubory „Sokola“ a dělnického spolku „Pokrok“. V hlavní lázeňské sezoně hrávaly zde po dobu nejméně jednoho měsíce denně mimo pondělí divadelní společnosti. Byla to společnost Blažkova, Zellnerova, Sedláčkova, Drobného, Fridova, Tutrova a jiné. Byl zde také jednou se svojí operetní společností náš rodák, hudební skladatel Mistr Karel Moor.“

Josef Pech ve svých vzpomínkách hodnotí celé období konce 90. let předminulého století, kdy Bělohrad po vzniku Anenských slatinných lázní zažíval výrazný rozvoj: „Pro lázeňské hosty stavěly se za starostování Jindřicha Pižla dva velké hotely. V letech 1891 až 1892 stavěl hospodářský správce ve výslužbě, příslušník staré zdejší rodiny, pan Karel Březina hotel „Zátiší“ na Třetí straně č. p. 58. To byla stavba na tu dobu přímo nádherná a nad své skromné okolí nesmírně vynikající. V krásně upravené zahradě tohoto hotelu s hudebním pavilonem bývaly velké slavnosti, koncerty, sokolská cvičení, v sále pak časté taneční zábavy i ochotnická divadla.“

V letech 1893 až 1894 postavila Občanská záložna na náměstí mimořádně velkou a krásnou budovu „Lázeňský hotel“, jehož severní část byla vyhrazena pro potřeby záložny, obce a ochotnického divadla. Pozemek pro tuto budovu poskytla obec. K tomu účelu byly vykoupeny a zbořeny tři staré domky. Obec za to měla v budově zajištěny 3 místnosti pro svoji úřední potřebu. Hned po dostavění tam také do jedné velké rohové místnosti v prvním patře přestěhovala svoji úřadovnu. Říkalo se proto tomu hotelu také „Radnice“. Po dohodě s Občanskou záložnou, která zaujala dvě místnosti hned vedle, tam stálý úředník úřadoval dopoledne pro záložnu a odpoledne pro obec. Tento stav trval však jen krátkou dobu, agenda se v obou úřadech rozrostla tak, že obec přijala stálého úředníka pro celodenní úřadování. Záložna rovněž tak. Ta měla zanedlouho již dva a později tři úředníky.

Tyto dvě velké budovy byly tenkrát nesmírně vynikající nad své okolí s malými dřevěnými domky, a jsou ještě dnes svojí slohovou krásou, výzdobou i rozlohou, podivem a ozdobou našeho malého městečka. Svědčí to o velké víře současných o to zaslužitých činitelů v jeho další růst a rozvoj a dobrou budoucnost.“

Občanská záložna postupně prováděla další úpravy objektu – přístavbu knihovny, rozšíření kuchyně, přístavbu zařízení pro promítání kina, výstavbu koupelen v jižní části hotelu, přestavbu maštalí na garáže, změny dispozic úřadoven atd. V roce 1929 si pak nedaleko od Lázeňského hotelu postavila novou budovu s úřadovnou a byty.

Nechme opět zavzpomínat pana Josefa Pecha, který byl v té době starostou: „Od roku 1929, kdy se Občanská záložna odstěhovala do své nové budovy, užívala obec všechny místnosti v Lázeňském hotelu, na které měla od postavení budovy právo. Měla tajemníka, dva strážníky, ponocného a vedoucího opatrovny jako stálé zaměstnance. Dále měla pokladníka a obecního hospodáře ve smluvním poměru. Obecní hospodář měl na starosti obecní nemovitý majetek, úpravu komunikací a čistotu v obci vůbec. Měl k dispozici 1 až 2 metaře a v letní době i několik dělníků.“

Za německého protektorátu byla sloučena Živnostenská záložna (sídli v domě č. p. 35 na náměstí – dnešní sídlo městského úřadu) s Občanskou záložnou a přejmenována na Všeobecnou záložnu. Dům likvidované záložny č. p. 35 byl pak prodán obci za 170.000 Kč. Obec do něho přeložila své úřadovny a za náhradu 100.000 Kč se zřekla zajištěného práva užívat tři místnosti v Lázeňském hotelu.

Po druhé světové válce se stal majitelem Lázeňského hotelu Městský národní výbor, ale radnice se do „Radnice“ nikdy nevrátila, neboť objekt užíval státní podnik Restaurace a jídelny. Docházelo k dalším úpravám, rekonstrukcím a přístavbám. V roce 1959 proběhla přístavba kuchyně na místě dřevěné verandy, v roce 1961 došlo ke zbourání hudebního pavilonu, v roce 1965 k přestavbě restaurace a výstavbě nového sociálního zařízení.

Na začátku 70. let minulého století se novým majitelem Lázeňského hotelu stal státní podnik ČSAD Hradec Králové a hotel se změnil na „rekreační a školící středisko“. V letech 1975 až 1979 se uskutečnila jeho kompletní rekonstrukce včetně oprav fasády, nových maleb v interiéru objektu, které provedl místní učitel pan František Koubek, zrušení schodiště z náměstí do sálu, atd. V roce 1980 byl v suterénu objektu zřízen a otevřen „Klub pracujících“ (lépe řečeno vinárna). V roce 1989 došlo k dalším úpravám kuchyně, v roce 1995 k rekonstrukci restaurace a pokojů, v roce 2004 proběhla rekonstrukce vytápění, atd.

V únoru 2008 navrhl Národní památkový ústav prohlásit Lázeňský hotel za kulturní památku. Jednání probíhala téměř 3 roky a v listopadu 2010 Ministerstvo kultury ČR tento návrh zamítlo se zdůvodněním: „Objekt č. p. 8 patří mezi historickou zástavbu města Lázně Běláhrad. Do dnešních dnů má tento objekt architekta Jana Vejrycha patrně původní hmotové uspořádání, čitelné architektonické detaily i zčásti dochovanou výmalbu v interiéru. Nebylo však prokázáno, že by se jednalo o stavbu, která by dostatečně reprezentovala některou z autorových tvůrčích etap. Autenticitu objektu snižuje jak jeho novodobě upravené hmotové a půdorysné uspořádání, tak i řada zásahů provedených v 70. letech 20. století. Tyto zásahy sice v některých případech respektovaly historicitu objektu, avšak měly také degradující efekt na hodnoty objektu. Z těchto důvodů nespĺňuje podmínky pro prohlášení za kulturní památku.“

Na jaře 2009 se změnil majitel Lázeňského hotelu, když ho ČSAD BUS Semily a.s. prodala bělohradskému podnikateli Pavlu Grohovi. V roce 2010 povolil stavební úřad Městského úřadu Lázně Běláhrad novému majiteli kompletní výměnu oken a dveří. V roce 2011 potom stavební úřad zjistil provádění zásahů do nosného zdiva v suterénu objektu a tyto práce zastavil.

Letos na jaře jednalo zastupitelstvo města s majitelem objektu o možnosti jeho odkoupení a vybudování zde sídla městského úřadu, nedošlo však k dohodě na kupní ceně, neboť dle znaleckého posudku činí cena obvyklá 15,5 mil. Kč a majitel hotelu za něj požadoval 36 mil. Kč.

Pavel Šubr, foto: Václav Lejdar, Ladislav Stuchlík, autor a archiv

ARCHITEKT JAN VEJRYCH

AUTOR PROJEKTU LÁZEŇSKÉHO HOTELU

Nájemní dům
v Pařížské ulici
v Praze

Okresní dům
Slaný

Hotel Paříž
v Praze

Autor projektu Lázeňského hotelu v Lázních Bělohradě Jan Vejrych se narodil 6. června 1856 v Horní Branné a zemřel 24. června 1926 v Dobré Vodě u Březnice. Jan Vejrych absolvoval čtyři třídy obecné školy v Horní Branné, odkud přešel na nižší reálku v Jičíně a maturoval na reálném gymnáziu v Hradci Králové. Poté vystudoval obor pozemní stavitelství Polytechnického ústavu v Praze. V roce 1881 nastoupil na praxi v architektonické kanceláři Achilla Wolfa, během níž absolvoval v letech 1886 a 1887 dvě studijněpracovní cesty po Itálii. V roce 1888 si otevřel vlastní projekční kancelář a brzy se stal uznávaným architektem řady novostaveb v eklektickém neorenesančním stylu. Ve stejném duchu provedl také mnoho přestaveb veřejných a soukromých budov. Byl členem představenstva Spolku architektů a inženýrů a Jednoty stavitelů, v roce 1908 byl jmenován stavebním radou a v roce 1912 doktorem technických věd Českého vysokého učení technického v Praze. Byl majitelem rakousko-uherského patentu na obklady stěn ze šamotových cihel a spolumajitelem patentu na stropy se sádrovými podhledy.

Poslední desetiletí 19. a první desetiletí 20. století představují významnou kapitolu ve vývoji architektury. V důsledku rozpadu myšlenky přísného historismu stáli architekti před otázkou, v jakém stylu mají stavět. Neexistence jednotného slohu ani jednotného uměleckého přesvědčení nedávaly na tuto otázku odpověď a záleželo na každém architektovi, aby hledal nejvhodnější cestu k naplnění požadavků stavebníků i svých uměleckých představ. Čilý stavební ruch tohoto období přitom nabízel architektům široké uplatnění jejich schopností. Do skupiny významných architektů přelomu 19. a 20. století patří právě Jan Vejrych.

Jan Vejrych pocházel z nepříliš zámožné rolnické rodiny a z existenčních a zdravotních důvodů musel přerušit po 2. ročníku svá studia na České polytechnice a nastoupil do praxe. Nejprve pracoval v kanceláři, poté přímo na stavbách jako zednický polír, a přitom docházel alespoň 2 hodiny denně na polytechniku. Získané zkušenosti se mu hodily při jeho pozdější projekční praxi. Na vysokou školu se vrátil v roce 1877 do 3. ročníku a ukončil ji s výborným prospěchem v roce 1880. Z té doby je už jeho první samostatná práce – projekt a rozpočet radnice ve Vamberku. Praxe v pražské kanceláři jedné z významných osobností neorenesance, vídeňského rodáka Achilla Wolfa, mu dala možnost podílet se na řadě projektů a soutěží, kterých se tato kancelář účastnila, a získat cenné kontakty v oboru i mezi jednotlivými stavebníky. Pro pražského nakladatele Antonína Reinwarta tak projektoval jeho nájemní dům ve Vodičkově ulici a později také letní vilu v Černošicích.

U Achilla Wolfa projekčně připravoval přestavbu Stavovského divadla a sám se věnoval projektu radnice a tkalcovské školy v Jilemnicích. Návrh jilemnické radnice se sice dočkal ocenění, ale ne realizace. Další projekt přestavby staré radnice v Kolíně však již realizován byl. V té době Vejrych zpracoval také projekt školy pro rodnou Horní Brannou nebo projekt rekonstrukce zámku Stružná u Karlových Varů. Vejrych cestoval po řadě českých měst, kde studoval renesanční památky, a v rámci stipendia podnikl v letech 1886 až 1888 dvě studijní cesty po italských městech, kde se zabýval znovu především renesancí. Tyto dvě studijní cesty měly velký vliv na jeho další tvorbu.

Jan Vejrych byl po návratu z Itálie ženatý a měl dvě děti, jeho finanční situace ale stále nebyla dobrá. Zřejmě i z toho důvodu se rozhodl založit v roce 1888 vlastní architektonickou kancelář. V prvních dvou letech pracoval především na mimopražských návrzích (kostel Nanebevzetí Panny Marie v Klecanech nebo již zmiňovaná Reinwartova vila v Černošicích). V roce 1889 vyhrál soutěž na stavbu sokolovny v Jičíně. Ta byla následně v roce 1926 přestavěna Čeňkem Musilem na divadlo. Významnou stavbou je i budova občanské záložny v Písku. V roce 1890 se uvedl v Praze návrhem nové budovy Městské spořitelny, za který obdržel v soutěži 2. cenu. Poté přišla jeho úspěšná účast na Jubilejní zemské výstavě, kde se jedním z nejlépe hodnocených pavilonů stal jeho pavilon firmy Vladimír Vondráček a spol. pojatý ve stylu české neorenesance. Vejrych ale pro výstavu navrhl celou řadu dalších pavilonů.

Devadesátá léta 19. století potom představují vrchol a nejtěsnější období v tvorbě Jana Vejrycha. K nejvýznamnějším návrhům první poloviny tohoto období patří projekt hodně diskutované pardubické radnice, rodinného domu Zikmunda Kozelky v Chlumci nad Cidlinou, nájemního domu v pražské Benediktské ulici, Lázeňského hotelu v Bělohradě, budovy ředitelství dolů „Union“ v Sokolově, přestavby zámku ve Zruči nad Sázavou nebo budovy Živnostenské banky v Praze.

Ve druhé polovině devadesátých let dochází k posunům v architektonické uměleckém citění. Jeho návrhy jsou sice i nadále neorenesančního charakteru, postupně ale do nich pronikají další stylové roviny. Příklady jeho návrhů, studií a projektů tohoto období jsou Okresní dům ve Slaném, radnice v Kladně, muzeum v Chrudimi, Řezníčkova vila v Hrubé Skále, návrh hotelu Praha, obecná a měšťanská škola v Jilemnicích, okresní dům v Novém Bydžově, Národní dům ve slovinském Mariboru, Národní dům v Liberci, městská spořitelna v Rakovníku nebo měšťanská škola v Lounech.

Tendence k mísení jednotlivých inspiračních zdrojů, ať už se jednalo o historické slohy, lidovou architekturu nebo moderní secesní tvaroslovi, se u Vejrycha projevovalo v prvních letech nového století. Významnou roli hrály jeho práce spojené se stavebním ruchem v pražských

asanačních obvodech Staroměstském a Josefovském. Vejrych v nich vystupoval nejen jako architekt, ale i jako investor. Na přelomu let 1901 a 1902 koupil spolu s manželkou stavební parcely v dnešní Pařížské ulici, na nichž vyrostly dle jeho projektů nájemní domy č. p. 1076 a 66. Další jeho významné dílo je pražský hotel Paříž, městská spořitelna v Novém Bydžově, přestavba zámku v Holovousích, obecní dům v Semilech či přestavba poštovního úřadu v Čáslavi či městská spořitelna v Jilemnici.

Kolem roku 1910 je z Vejrychových skic zřetelné hledání nového uměleckého výrazu, proniká do nich zájem o klasicistní motivy, které se snaží kombinovat se secesními tvary i historizujícími formami. Toto hledání vedlo k vítězství neoklasicistních forem (adaptace okresního domu a přestavba hotelu „U Králeviče“ v Čáslavi, přístavba kostela sv. Ondřeje v Hlavaticích). V té době se Vejrych soustředil i na urbanistické studie. V Praze se věnoval problematice pohodlnějšího propojení Starého a Nového Města a otázce vyústění Mikulášské třídy k Vltavě. Drobnější jilemnická studie se zabývala rozšířením města jižním směrem.

Čtyři válečné roky znamenaly pro Jana Vejrycha zásadní přelom v profesní kariéře. Z roku 1915 pocházejí jeho plány na přestavbu budovy Československé obchodní akademie v Resslově ulici v Praze, byla to ovšem jeho jediná práce v tomto období a zároveň jeho poslední realizovaný projekt, nepočítáme-li projekt vlastní hrobky z roku 1917. Po vzniku samostatné Československé republiky už architekt nedokázal navázat na svoje předválečné aktivity, a tak epilogem jeho čtyřicetileté projekční činnosti jsou dva nerealizované návrhy z let 1919 – 1920. Jde o soutěžní návrh Druhého chrámu Páně na náměstí Jiřího z Poděbrad a návrh přístavby třetího patra karlínské Invalidovny.

Ing. Jan Vejrych, Dr. h. c. nebyl schopen držet krok s okolním vývojem, stáhl se do pozadí a tři týdny po svých 70. narozeninách v Dobré Vodě u Březnice zemřel. Za čtyřicet let tvůrčí činnosti pracoval na více než 120 projektech. Kromě uvedených většinou veřejných staveb připravoval projekty rodinných domů, hrodek, ale i řešení interiérů. Všechny jeho práce ukazují Jana Vejrycha jako architekta se smyslem pro detail, který usiloval o co nejvyšší kvalitu zpracování i materiálů. Zároveň se snažil o takové pojetí staveb, které bude v souladu s jeho účelem a praktickým využitím. Jako klíčová byla vedle nesporného talentu a bohatých znalostí a zkušeností, jeho schopnost přizpůsobit se přáním investorů a najít s nimi společnou řeč.

Pavel Šubr,

foto: Wikipedie a Ladislav Stuchlík

Záložna
v Písku

Okresní dům
v Novém Bydžově

Radnice
v Kolíně

Městská spořitelna
v Jilemnici

Obecní dům
v Semilech

Radnice
v Pardubicích

Radnice
v Kladně

HOLKY SE OTRKÁVALY VE STARÉ VSI

Čtyři roky spolu hrají v jednom týmu. S kategorií mladších žákyň se rozloučily úspěšným startem na loňském mistrovství ČR. Tuto sezónu poprvé startovaly v krajském přeboru v kategorii starších žákyň. O to větším úspěchem byl jejich postup na letošní Český pohár.

O týmu a samotné akci mně ochotně podala informace jedna z trenérek, Markéta Fišarová.

Jak se holky popasovaly s rolí nováčka v kategorii starších žákyň?

Především je třeba poznamenat, že holky od začátku stmeluje úžasná parta. No a tenhle týmový duch jim hodně pomáhá se poprat i s o hlavu většími soupeřkami. Od trenérů Ludi Petřivého a Marty Milové převzala družstvo čtveřice trenérů Jakub Hátle, Martin Zhouf, Ludvík Petřivý ml. a já.

I když bylo družstvo v nové kategorii „autsajdem“, postoupily holky na republikové finále.

Všem nám bylo jasné, že tam pojedeme hlavně sbírat zkušenosti, protože už samotný postup na republikový pohár je obrovský úspěch.

Tam jste vyrazili již 15. června. Jak turnaj probíhal?

Turnaj se konal od 16. do 18. června až ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Proto jsme odjeli už

den předtím vlakem. V Ostravě jsme vystupovali zhruba s dvouhodinovým zpožděním, takže jsme se ten den stihli jen ubytovat a prohlédnout si hřiště.

Na turnaji startovalo celkem šest družstev a i když holky skončily v konečném pořadí na šestém místě, dokázaly, ač nejmladší, být většině družstev rovnocenným soupeřem.

Myslím, že holky ukázaly, jaký v nich je herní potenciál a turnaj pro ně byl obrovskou školou. Věřím, že nasbírané zkušenosti, které by tréninkem získat nemohly, zúročí v dalších soutěžích. Vždyť tenhle kolektiv bude v kategorii starších žákyň ještě dva roky.

Perfektní zázemí holkám vytvořili pan Vladimír Dvořák s paní Jarmilou Ághovou a Simčou Davidovou, kteří nás svou obětavostí opravdu hodně podpořili. Za to jim fakt patří velký dík.

Vlastimil HARAPES v lázních

Když zavoláte do lesa: „Československý balet 70. a 80. let!“ Jasně se vám ozve: **VLASTIMIL HARAPES**

Rodák z Droužkovic u Chomutova (Lev - 24. července 1946) a exmanžel Hany Zagorové. Tanečník, herec, režisér, choreograf, taneční pedagog, dlouholetý sólista Národního divadla a umělecký ředitel Mezinárodní konzervatoře Praha. To je zkrácený výpis profesí mistra Harapese. Další předsednické a prezidentské funkce jsem z nedostatku místa v Bělohradských listech takticky vynechal. Nelze ale vynechat titul národního umělce z roku 1989.

V pátek, v polovině června, jsme v přátelské sestavě poseděli po vernisáži koláží Pavla Holeky v Raisově památníku a vybyl čas i na pár otázek pro usměvavého Vlastimila Harapese.

Mistře, máte zhruba sedm týdnů po beurouské operaci kyčle. Byl jste v bělohradských lázních spokojený či nespokojený pacient?

Určitě velmi spokojený. Ale mám jistě výhrady. Nechápu, jak mohou kolem lázeňských domů jezdit kamióny. To je nepochopitelné! Pacienti, kteří si zaplatí lázeňský pobyt, musejí poslouchat hluk kamiónů. Velmi nebezpečné jsou i leslé dláčky u sprch velkého bazénu. Hladké a bílé jako zrcadlo...

Jinak jsem byl všim doslova nadšený. Milí, laskaví lidé, na masáži, ve slatině, v restauraci, na elektroléčbě, skvělá individuální rehabka na Jěčku... Moc se mi ve vašich lázních zkrátka líbilo.

Co okolí? Bažantnice, Pardoubek, kosatelík na Byšičkách, město?

Už týden chodím bez berlí a nepodceňuji rady lékařů. Většinu času trávím tady v Grandu. Pouze jsem vyrazil na minigolf, kde byl folklorní festival, a do Památníku K. V. Raise na vernisáž výstavy **Básně psané papírem** Pavla Holeky. Holeka je velký umělec, vystavuje nádherné věci, vřele všem doporučuji.

Takže, když nebyly procházky, určitě vám vyšel čas na čtení.

Procedury byly dost vyčerpávající, velký nářez na tělo, a tak po pár stránkách usínám. Ale knížku, detektivní román Marie Poledňákové **Ten, který tě miloval**, jsem přečetl za sobotu a neděli.

Italská znalkyně baletu vás oceníla titulem Evropský baletní mistr. Kdy evropská jednička mistr pověsila baletní cvičky na hřebík?

Ta kritička se jmenuje Vitoria Otto Lengi. A můj poslední balet? Už je to tak dávno, že si to ani nepamatuji. Ustupoval jsem pomalu, opouštěl hlavní role, velký výkon se dá dělat pouze za aktivního mládí. Jak se říká: **Hera je rodná sestra másla, ale mléko ničím nenahradíš!**

Ve čtyřiceti jsem šel do souboru Laterny magiky, tančil Odyseu, byli jsme na turné

v Itálii. S italskou skupinou jsem vystupoval v Sydney v Opeře, v Melbourne a Perthu.

Vaše filmová historie čítá 17 filmů. Od Starců na chmelu v roce 64 až po Dědictví aneb kurva se neříká před třemi léty.

V Dědictví jsem měl menší roli. Větší byly ve filmech **Operace mé dcery**, **Den pro mou lásku a Panna a netvor**. Filmování mi bylo nabídnuto, když jsem měl nějaký úraz, nádherně se vše doplňovalo... A měl jsem i štěstí na skvostné režiséry – Ladislav Rychman, František Vlácil, Juraj Herz, Marie Poledňáková.

Lze vás vidět v dejvickém Semaforu.

Hrají u pana Suchého ve dvou divadelních představeních – Prsten pana Nibelunga a Čochtanův divotvorný hrnec. Tuhle hru Jana Wericha upravil Jiří Suchý do dnešní doby. Já tam hraji Josefa Maršálka, tátu Káči. Už se do Semaforu po divadelních prázdninách moc těším.

Co Vlastimil Harapes a sport? Sport a Vlastimil Harapes?

Sportu se dává velká popularita. Lituji, že v kultuře tomu tak zdaleka není. Já za jediný zdravý pohyb považuji chůzi, eventuálně plavání...

Přijedete někdy opět do našich lázní?

Když to bude zdraví vyžadovat, tak určitě. Pobyt v Bělohradě byl moc prima. Setkávali jsme se s pacienty dole na terase, kde bylo vyhrazeno místo pro kuřáky, já sice nekouřím, ale venku mi kouř nevádí. Říkali jsme té sešlosti: sejdeme se na plicním.

Eduard Čeliš, foto: Václav Lejdar

Takováhle parta mívá i vlastní pokřik a většinou není nouze ani o zážitky.

Nojo. Pokřik zní: „Bělohrad hej! Bělohrad hej hej! Bělohrad je nej!“

A nezapomenutelnou hláškou bylo, když za námi v místním obchodě přišly holky, že máme koupit také víno. Trochu nechápavě jsme se jich ptali: „Proč máme kupovat víno?“ Ony odpověděly, že večer na něm budeme vařit toho kohouta, který nás po celý pobyt budil už dvě hodiny před nastaveným budíčkem.

Účast holek na poháru by mohla házenou v Bělohradě ztraktivnit?

Určitě, úspěch vždycky přitáhne zájem těch mladších. To ale platí obecně v každém sportu. Byla bych ráda, kdyby si kluci a holky přišli vyzkoušet házenou přímo na hřiště za školou. Sami musí přijít na to, jak házená chutná a že to je opravdu suprový sport. Jsme tam každý pátek od pěti hodin.

Markéta Fišarová,

foto: autorka a Jaroslav Voves

SLOŽENÍ TÝMU

spodní řada zleva:

Vrabcová Daniela, Smutná Natálie

další řada:

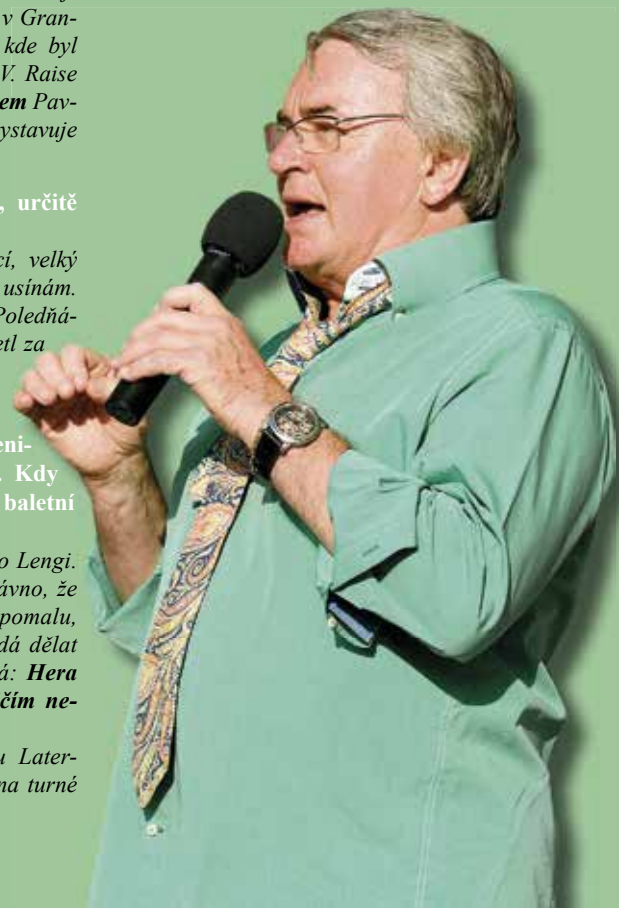
Hromadová Lucie, Mikolášková Simona, Vágenkechtová Adéla, Kozáková Alena, Davidová Štěpánka, Černá Denisa, Lelková Bára, Kubaričová Kristýna

vrchní řada:

Zívrová Veronika, Mílová Lucie, Petřivá Bára, Fišarová Markéta, Malaníková Nikola, Špürková Michaela

poslední řada:

Zhouf Martin, Hátle Jakub, Petřivý Ludvík

Strašidelná P

Seznam strašidel:
Včelky a čarodějnice na začátku, král, královna a kat, Červená karkulka, vlk, myslivec a babička, trpaslíci u razítek, hejkalové, pavouček, pták Ohnivák a víla Zvonilka, mimoni s poníky, motýl Emanuel a Maková panenka, Sněhurka a Trpaslíkov, Flinstounovi, Schagerschool, hrabě a hraběnka na koni, Alenka v říši divů, Čachtická pani, šmoulové, evidenční úřad STB, vodník, rybář, piráti, harpye, čarodějnice, krtek, indiáni, válečný vůz, Titanic, lidojedi, peklo, smrtka, skřeti, loupežníci, drak, lesní přízraky, smrták, upíři, čarodějnice na konci.

Bažantnice 2017

Město Lázně Bělohrad děkuje všem strašidlům, pomocníkům a organizátorům akce Strašidelná Bažantnice 2017 za pomoc. Návštěvníkům za jejich přízeň a dobré chování, jak ke strašidlům, tak i k okolnímu prostředí.

Letos bylo napočítáno 7492 návštěvníků a 174 lidí se obléklo do kostýmu v rolích strašidel a pohádkových bytostí. Pomáhalo 10 zaměstnanců města.

Děkujeme i všem sponzorům za příspěví a Lázním Bělohrad, a. s. za umožnění využití Bažantnice a hasičům z Dolní Nové Vsi.

Foto: Ladislav Stuchlík, Petr Vaniček,
Petr Laušman (www.lausman.zonerama.com)

S KANAĎANY NA PIVO

Na folklorní festival chodím každý rok, vždy jako divák. Letos jsem se ale infiltrovala mezi pořadatele a společně s kamarádkou jsem dostala na starost vlastní soubor. A jaké to bylo?

V rámci festivalu Pod Zvičinou jsem měla možnost strávit čtyři dny s kanadskými soubory Tam O'Shanters Dancers a Crescent Beach Pipe Band, které nám přivezly ukázkou skotského folkloru. Na starost jsme měly hned 30 účinkujících a neměly jsme nejmenší ponětí, co nás vlastně čeká.

A upřímně, byl to obrovský zážitek!

Kanaďani k nám přijeli poměrně dobře jazykově vybaveni již z Prahy, a tak kromě pozdravu uměli ještě jedno velmi důležité slovíčko - PIVO. Tento zlatavý mok si ostatně vychutnávali pravidelně a my s nimi. Na zdraví, cheers, sláinté (skotsky na zdraví), znělo při každém přituknutí.

Společně s pivem jsme sdíleli i něco málo o životech v našich zemích. Česko je prý úžasné v tom, jaké máme tradice. Kanada je totiž jen 150 let stará a zatím nemá nic, co by bylo typické jen pro ni, naopak je složena z více kultur.

Platy v Kanadě jsou vyšší, s nimi ale příjmovou úměrou stoupají i životní náklady. Pořídít si vlastní dům je pro většinu lidí nemyslitelné, nejlevnější dům by stál v přepočtu šest milionů korun a věřte, že v takovém domě byste bydlít ani nechtěli.

Také je překvapilo, jak velké porce jídla servírujeme, pět knedlíků snědli ve dvou. Velmi jim zachutnala česká točená zmrzlina. „Doma máme buď to kopečkovou nebo nanuky, takovou jako vy ale u nás neseženeme,“ postěžoval si Tyler.

Ve volném čase jsme se procházeli po Bělohradě, chodili jsme posedět. Poslední večer jsme pak strávili v hospodě, kde zněly jak tóny skotského folkloru, tak česká klasika v podání souborů z naší krajiny.

Zkoušela jsem si dokonce i hru na dudy a popravdě, vrcholným výkonem bylo, když se mi vůbec podařilo nafoukat vzduch do vaku a následně vyloudit jeden nelibý hluboký tón. Dál jsem se nedostala. Jak zvládá hrát Ashley - malá blondáta slečna drobnější než já - opravdu nepochopím a má můj obdiv.

Ač se nám vážně nedařilo, staly jsme se prý dle slov Mikea členkami kapely. „Chce to jen trénink,“ chlácholil nás nyní už i NÁŠ vedoucí kapely.

Průvod, který se konal v neděli ráno, pro nás byl náročný, po třech hodinách spánku jsme byli unavení a vše nás bolelo, i tak jsme si jej náramně užili a báječně s ním zakončili naše společné dny.

Loučení bylo plné slz a objímání, jak je možné se během tak krátkého časového úseku zamilovat do tolika lidí?

Na památku jsme v dárkové taštičce objevily i trička, která měla celá kapela. Tak že bychom přece jenom byly jedněmi z nich?

Ach.

Nebudu článek zakončovat příliš smutně, je mi ostatně jasné, že vás zajímá ve spojení se Skoty jen jedině. Nosí tedy pod těmi kilty něco nebo ne?

No, většina z nich tradice dodržuje do posledního detailu. Takže asi tak :)

INDICKÉ HODY

Festival se ale netočil jen okolo Kanadánů. V Bělohradě jste měli možnost vidět i soubory z Kostariky, Bosny, Gruzie, Maďarska, Česka a i ze vzdálené Indie.

Indky nám byly sympatické už od začátku, s radostí jsme tedy přijaly pozvánku, abychom s nimi strávily část nedělního večera. Přišly jsme akorát na večeri. Pomalu jsem si ani nestihla sednout a už jsem měla plné ruce i plnou pusu jídla.

Indky se nám snažily sdělit, jaké pokrmy že to vlastně připravily. Úspěšně se nám jejich názvy podařilo zapomenout do pěti vteřin. Když jsme je po nich zopakovaly správně, následoval potlesk a obrovská radost.

Kromě sladkých dobrot z kešu oříšků a mléka jsme také měly tu čest okusit něco slaného. Překvapil nás styl stolování. Zatímco my si střežíme naše talíře, aby nám náhodou někdo nečmárlal hranolku, tady je vše jinak. Stůl plný mističek a talířků, každý si rukama nabral to, na co měl chuť. Jen my jsme tedy měly výjimku. Nejenom že Indky dbaly na to, abychom neodcházely s prázdným žaludkem, navíc se staraly i o naše zdraví.

Dostaly jsme tak speciální porce jen pro nás, které prý nejsou tak pálivé. Pusa mi hoří ještě teď a netroufám si odhadnout, jaké žhnoucí peklo asi jedly ony. Nicméně pokrmy to byly velmi chutné a nezvyklé.

Celý soubor byl navíc vegetariánský, což mi bylo velmi sympatické.

Také jsme nemohly uvěřit tomu, jak mladé Indky vypadají. Když nám řekly, že jim je třeba 30, 40 a že už mají děti, chvíli jsme si myslely, že si z nás jenom utahují. Vypadaly tak na 25 nejvýše. Jak to ty dámy dělají?

Po večeri pak došlo k něčemu nečekanému, označila bych to za takové červnové Vánoce. Postupně se u nás vystřídala většina Indek a jako poděkování za festival nám věnovaly nejrůznější drobnosti - od náušnic po látkové taštičky.

Připadala jsem si jako malé dítě, které právě sedí u stromečku.

Vyfotily jsme se - asi tak tisíckrát a pak jsme se vydaly domů, abychom nerušily naše nové přítelkyně při poradě souboru.

A byl konec. A to nejenom konec večera, ale i celého festivalu. Nezbyvá, než počkat na další ročník, už teď se těším na všechny ty zážitky a nové lidi. Už se těším, až se celý svět zase sejde na těch pár dní u nás pod Zvičinou.

Tereza Kráčmarová, foto: autorka, Václav Lejdar, Petr Laušman a Alena Fléglová

se uvolil prase na jeden nocleh přijmout. Protože jsem byla unavená a rozčilená, zapoměla jsem se zmínit o velikosti prasete, takže za hodinu dorazil do špitálu s přívěsným vozíkem zakrytým plachtou.

„Ty něco stěhuješ?“ zeptala jsem se.

„Ne, to je na prase.“

„Ale tam ho nemůžeš dát, vždyť ti cestou proskočí mezi těmi oky ven.“

„Mami! Snad nechceš, abych si ho vzal do auta!“ Podíval se na svůj záporný vůz, kde v zavazadlovém prostoru dosud převážel jen dětský kočárek.

„Bude v krabici,“ přesvědčovala jsem ho. „Do špitálu ho přivezli stejně.“

Šli jsme se podívat na prase. Od chvíle, kdy bylo předáno jako dárek, se dveře jeho vězení netrhly. Jak na oslavu přícházení další a další hosté, všichni se na něj chtěli podívat. Vždycky ho z plné tmy uvrhli do světla zářivek, pak mu zase zhasli a zabouchli. Prase – původně zdivočelé – během posledních hodin propadlo apatii, už jen leželo a ani se nehlo.

„Vypadá jako v posledním tažení,“ řekl syn podezíravě. „Není mu něco?“

„Kdepak,“ zaševalila sestra Věra, u níž prase předchozí noc hostovalo ve vaně. „To je strašně hodný a klidný zvíře, vůbec vás cestou nebudete zlobit.“

Pro jistotu jsem se synovu vyčítavému pohledu vyhnula.

První problém nastal, když jsme chtěli prase naložit do krabice, v níž přicestovalo. Předchozím transportem dost utrpěla, a přestože byla vystlaná slámou, dno bylo poněkud promočené a charakteristicky páchlo. „Snad nechcete, abych ho vezl v tomhle!“

„Dáme pod něj igelit,“ řekla sestra Věra konejšivě. Syn obrátil oči v sloup, ale když se podíval na otce a na mě, spolkl to, co chtěl říct, a rezignovaně se sklonil k praseti. To pochopilo, že se chystá zásadní změna, a začalo protestovat tak hlasitě, že se v protějším interním pavilonu začali budit pacienti.

„Víš, co jsem měl udělat?“ zeptal se můj muž, když syn s prasetem odjel. „Hned jak jsem ho dostal, měl jsem ho vypustit na dvůr a vyhlásit, že kdo ho chytí, může si ho nechat.“

Teď byla noc a všude panovalo ticho, ale k předání dárku došlo odpoledne za plného provozu. V duchu jsem viděla, jak prase klíčkuje mezi pacienty, proplétá se pod zaparkovanými auty a zběsile prchá přes upravené květinové záhony pronásledované rozjařeným davem v bílých pláštích.

„Škoda, že tě to nenapadlo dřív.“

O několik hodin později nás syn telefonicky informoval, že prase za jízdy vyskočilo z krabice, nejspíš proto, že dostalo průjem, a že auto teď vypadá i páchne jako prasečí chlívěk. „Zavřel jsem ho do kotelny,“ řekl na závěr. „Žere tam uhlí.“

„Uhlí je na průjem ideální.“

„Těší mě, že máš náladu na vtípy,“ řekl a zavěsil.

Druhý den si manžel musel vzít dovolenou, vyzvedli jsme prase a vezli ho do Hřídělce. O tom, jak po transportu vypadalo a páchlo naše auto, je zbytečné mluvit. Kamarád Franta, dej mu Pánbu nebe, který měl být příštím majitelem prasete, měl přes metrák, hlavu jako koleno a předloktí tak silná, jako ostatní lidé stehno. Příležitostně dělal řezníka, mluvil velice jadrně, a o lidech, kteří chovají zvířata pro potěšení nikoli k užítku, se vyjadřoval s hlubokým despektem. Když si jeho kocour přerazil nohu a dostal infekci, jezdil s ním měsíc k veterináři a za jeho léčbu zaplatil tolik, že by si mohl pořídit pět jiných (klidně i čistokrevných) kocourů. Byl to zkrátka drsňák.

Prase už mělo připravený chlívěk a tak jsme ho vypustili a nechali proběhnout po dvoře. Franta jen stál a zavile koukal, pak si uplivil a pravil: „V životě jsem neviděl tak vošklivý prase. Není německý? Má tak dlouhý rypák, že by ho mohlo strkat do celé Evropy.“

Bylo to velmi nečekané politické prohlášení (krátce po vzniku Evropské unie). Snažili jsme se udržet vážnou tvář, ale zkazila to dcera, která dostala záchvat smíchu. Franta zahnal prase do chlívku a my odjeli šťastní, že jsme se zbavili problematického dárku a navíc jsme mu prodloužili život.

O týden později jsme se přišli na prase podívat. Už se uklidnilo a vypadalo spokojeně. Dokonce nám připadalo dvakrát větší a my měli radost, že tak pěkně prospívá. Jen Franta se mračil pořád stejně.

„Už vypadá docela dobře, ne?“ hodila jsem mu udičku.

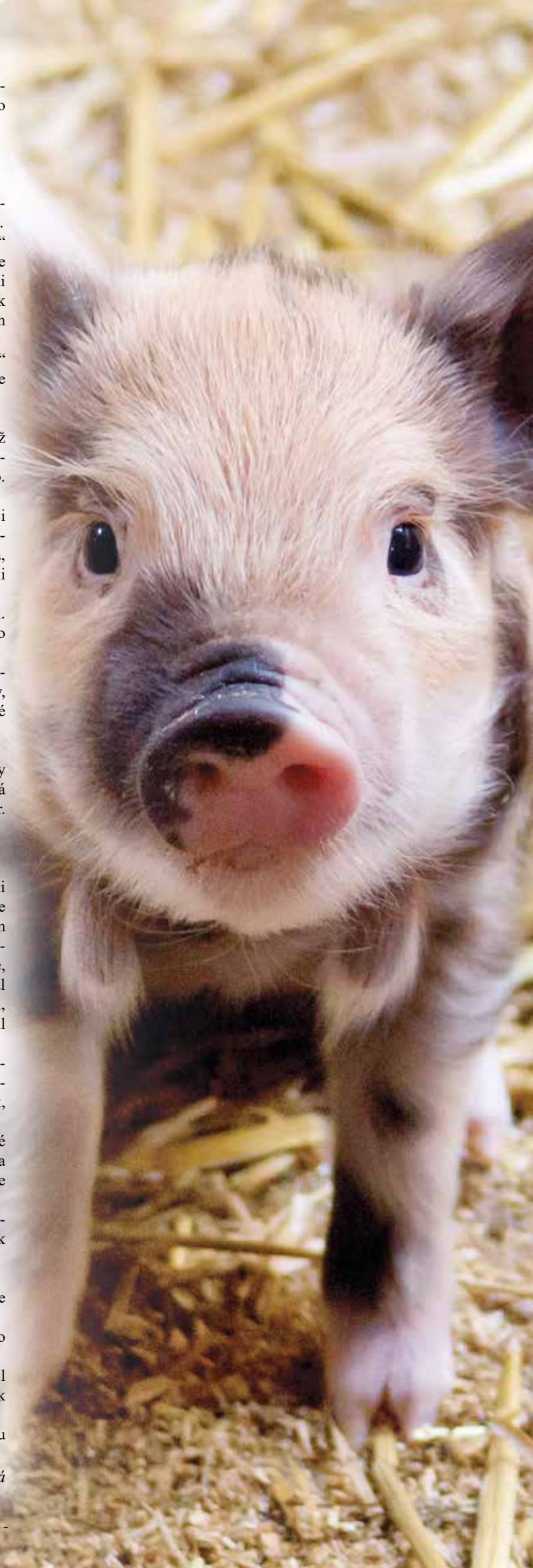
Útrpně se na mě podíval. „Předevčirem tady byl veterinář a taky řekl, že tak vošklivý prase v životě neviděl.“

Pocítila jsem nutnost se prasete zastat. „Chováš prasata pro maso nebo pro krásu? Snad tolik nezáleží na tom, jak vypadá.“

Uplivil si. „Ale kdo se má na to koukat. A vůbec! Už jsem si to domluvil ve statku, příští týden mi k němu přivezou ještě jedno. Když budou dvě, tak se to dá snad nějak vydržet.“

Nepokoušeli jsme se v tom hledat logiku. Danažské dary totiž žádnou logiku nemají.

Hana Marie Körnerová

ZDENĚK ŠINDLER

– TO JÁ ZNÁM Z NÁRODNÍHO

Co se vám vybaví, když někdo vysloví jméno Zdeňka Šindlera, jsem se zeptal dvou dam, které zasvětily svůj život folklornímu souboru Hořeňák, Hany Marksové a Evy Sálové. Obě se rozzářily jako sluníčko a jedním dechem vyhrkly „báječný člověk“. Výborný tanečník, hudebník, mistr mluveného slova a hlavně bavič. Narodil se 6. března 1936 a zemřel letos na jaře 15.4.2017.

JAK PŘIŠEL ZDENĚK ŠINDLER DO SOUBORU HOŘEŇÁK?

Eva Sálová

→ Asi v roce 1964 jel soubor na vystoupení do Ležáků. Jely jsme vlastně dva soubory, my a jičínský soubor Český ráj. Bělohradský soubor se skládal z tanečnicků a z muziky, protože nás bylo víc, jeli jsme v autobuse. Jičíňáci, kteří neměli hudbu a bylo jich méně, jeli ve vlečném autobusovém voze. Při vystoupení jim hrála naše muzika. Tam jsme se poprvé kontaktovali. Musím říci, že z nás byli úplně nadšení.

Hana Marksová:

→ A tak pět členů z Českého ráje začalo jezdit tancovat navíc ještě do Hořeňáku. Hrozně se jim tady líbilo, protože u nás bylo veselí a legrace, proto žádnou zkoušku nezmeškali.

Mezi nimi i Zdeněk Šindler. Dá se říci, šašek, bavič, který nevynechal žádnou legraci a byl strůjcem všech těch nápadů.

→ Do souboru nastoupil jako tanečník. Až když se objevil vozem, který vyrobil bývalý předseda národního výboru pan Čistek, tak se ho chopil. Zkoušel s ním manipulovat, trénoval a zapojil se do písniček. Protože měl, obrovský cit nejen pro muziku, ale hlavně pro rytmus, brzy se na jeho nástroj začalo stavět aranžmá nejen písniček, ale začaly se na něj stavět i tance. Vozem se stal hlavním nástrojem toho tance a Zdeněk byl hlavní figurou.

→ Později se vozem namentoval do většiny vystoupení, alespoň jako doprovod.

→ Mám takovou vzpomínku, když jsme poprvé v roce 1968 vyjeli do tehdejší Jugoslávie na festival do Skopje, měli jsme jako Hořeňáci program Masopust. Souboráci v maskách. Zdeněk měl se svým nástrojem hlavní roli. Pro cizí soubory působil jako zjevení. Magnet, který ještě neviděli. Obrovský úspěch. Jeden z místních ho chtěl za veliké peníze koupit.

Zdeněk tancoval všechny tance společně, pak tancoval sóla se mnou a tady s Evičkou. Fungoval jako tanečník a muzikant.

→ Jemu navíc nedělalo problém mluvené slovo. Měl výborný dar výřečnosti a bezvadný projev. On totiž asi dvakrát vystupoval v Národním divadle, když byl v Praze na vojně. Prostě potřebovali komparz. Od té doby říkal: „Moment já to znám z Národního.“

A DVĚ HISTORKY

→ Jelo se na nějaký hrozně dlouhý zájezd do Itálie, tři neděle se spalo v autobuse, na mezi a jak se dalo. Pouze tři dny se spalo na festivale pod střeškou. Už se jelo domů. Všichni byli ulepení a hladoví. A jídlo nebylo. Zdeněk říká: „Mám v báglu čokoládu, Studentskou pečeť.“ Nastalo škemrání a narážky. Zdeněk byl však neoblomný, naoko tvrdě prohlašoval: „Nic vám nedám.“ Když jsme zastavili a on na chvíli odešel, čokoládu jsme poctivě rozdělili mezi všechny účastníky zájezdu. I jemu jsme kousek nechali. Když se vrátil, škemrání pokračovalo, ale bylo to jiné. Asi po sto kilometrech Zdeněk jako by podlehl a začal vyťahovat čokoládu. No samozřejmě dělal naštvánýho, ale pak přiznal, že to hned na hlase poznal, že jsme se už obsloužili.

→ Když jsme byli v Chorvatsku ve Splitu, tak se tam šlo k moři, koupat. Všichni do plavek, jenom Zdeněk ve třicetistupňovém vedru tvrdil, že mu je zima. „Já nikam nejdu, mně je zima.“

Vzal si deku, a že zůstane v autobuse. Všichni na něj nandali, co měli, takže nebyl pod hromadou dek a spacáků ani vidět. Nechal se zavít v autobuse a dvě hodiny na nás čekal. Po našem návratu povídá: „To jsem se krásně ohřál.“

Ladislav Stuchlík, foto: archiv

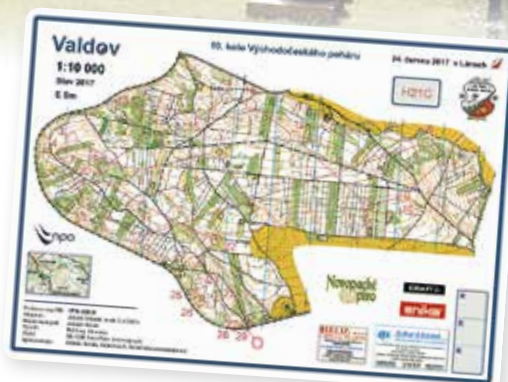
ORIENTAČNÍ BĚH LÁNY 24. 6. 2017

Sportovní klub lyžování a orientačního běhu Nová Paka uspořádal 10. závod Východočeské oblasti v orientačním běhu. Centrum a cíl závodu byly po dohodě se zástupci TJ Sokol Lány na jejich pěkném hřišti se zázemím. Parkování aut a autobusů bylo zajištěno v prostorách statku firmy Zepo, odkud se závodníci po značené cestě přesunuli na shromaždiště na hřišti. Vlastní závod probíhal na nové speciální mapě pro orientační běh v měřítku 1 : 10000 s názvem VALDOV. Místní prostor lesa znají pod názvem Křížovka.

Závodu se zúčastnilo téměř 850 startujících všech věkových skupin od dětí s rodiči až po kategorii přes 70 let. Trať byly postaveny pro 37 kategorií dle věku pro dívky, ženy, chlapce a muže. V lese bylo umístěno 77 kontrolních stojanů s elektronickou jednotkou pro ražení a červenobílým lampionem. Starty po intervalech v jednotlivých kategoriích probíhaly téměř 2 hodiny. Po proběhnutí cíle si závodníci mohli dopřát velmi kvalitní občerstvení zajištěné členy TJ Sokol Lány. To velmi přispělo ke spokojenosti závodníků, kteří si chválili pěkný les, trať postavené Jirkou Novákem a příjemné zázemí na hřišti.

Asi by bylo dobré přiblížit, co to je orientační běh a jak vlastně probíhá. Závodník si zjistí svůj startovní čas a na shromaždišti si vezme lístek s čísly jednotlivých kontrol a jejich popis piktogramy dle své kategorie. Jde na start, kde vyběhne dle svého času a vezme si mapu své kategorie. Mapu zorientuje dle severu, najde na ní červený trojúhelníček, který je mapovým startem. Odtud má namalovanou trať s očíslovanými kolečky, se středy určujícími místo kontroly v terénu. Závodník si musí popořadě zvolit nejlepší postup, najít kontroly a zapsat je na elektronický čip. Po proběhnutí cíle a zaznamenání cílové kontroly jde na vyčtení čipu, kde dostane lístek s celkovým časem a mezičasy mezi jednotlivými kontrolami. Pak už jen čeká, v jakém pořadí se umístí. Toto jsou normální trať, ale staví se také trať, která je v lese vyfábkovaná a v mapě celá zakreslená. Je vedena od kontroly ke kontrole oklikami, aby se začínající naučili číst mapu a postupy si zkracovat. Toto je pro začínající děti okolo 10 let a rodiče s dětmi.

Orientační běh je o dobrém běhu v terénu, ale zároveň o přemýšlení, bystrosti a soustře-

dění se na mapování. Při chybě v ražení je závodník diskvalifikován.

Výborné hodnocení organizace závodu je pro nás odměnou za velké množství hodin věnovaných přípravě závodu. Velký dík z naší strany patří všem, co nám vyšli vstříc, a hlavně členům TJ Sokol Lány, s kterými bychom zase někdy příště rádi spolupracovali.

Pro zájemce je na našich stránkách www.npa.cz odkaz na stránku závodu a galerie fotek.

Další závod v orientačním běhu, tentokrát Český pohár, uspořádá v Lázních Bělohradě v sobotu 16. září Sportcentrum Jičín. Centrum závodu, který začíná v 16 hodin, bude na louce u minigolfového hřiště.

Karel Novák, foto: autor

KAMENICTVÍ
Uveverka
Miletín 250
telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

STŘECHY
Z&L Kundrát
Lázně Bělohrad
739 013 876, 731 554 243, www.strechykundrat.net

EWA FARNA
Lázně Bělohrad
Zámecký park
25. 8. 2017
více na www.lazne-belohrad.cz

Město Lázně Bělohrad
děkuje truhlářství Nosek ze Želejova
za podporu a výrobu obří židle
na akci Strašidelná Bažantnice.
Truhlářství Nosek
telefon: 776 792 127
e-mail: truhlar.nosek@seznam.cz

PENZION SARMO Český ráj

Penzion SARMO Vám nabízí příjemné levné ubytování v podkrovních pokojích a apartmánech v centru města Lázně Bělohrad. Pokoje jsou kompletně vybaveny a to vlastní kuchyňkou, wc a sprchou. Dále je v každém pokoji TV se satelitem.

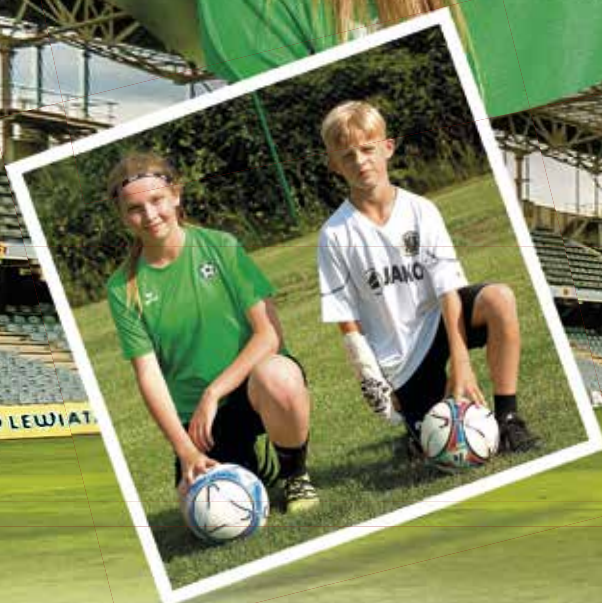
Parkovat je možno na uzavřeném soukromém pozemku patřícím k objektu. V létě je k dispozici venkovní sezení s krbem.

e-mail: sarmo@sarmo.cz
telefon: +420 776 165 356

Denisa Neradová

Patnáctiletá fotbalistka MFK Trutnov, kam před půlrokem přestoupila z FKM Javorka. Určitě velký bělohradský dívčí fotbalový talent. Denisa nastoupila i za českou reprezentaci děvčat U15 a U16. Nastupuje většinou ve středu či na pravém kraji zálohy.

Deniso, jaké byly tvoje fotbalové začátky?

Začala jsem asi v sedmi letech tady v Bělohradě. Hrála jsem tenis a chodila kolem fotbalového hřiště, lákalo mě si zahrát, ale naši mně to nechtěli dovolit, že fotbal je pro kluky a tak... Jednou odjel táta někam na víkend, já šla na trénink a hned druhý den i na pravé fotbalové utkání. Dala jsem dva góly, s mámou jsme zavolaly tátovi a ten nemohl nic dělat, jen s tím mým fotbalem souhlasit.

Tvůj první trenér?

Tomáš Marek, ten mě přivedl k fotbalu. Prošla jsem všechny kategorie, jako jediná holka hrála s kluky.

Když byly povoleny střídavé starty, hrála jsi za FKM Javorku i za FC Hradec Králové.

Mladší i starší záložnice Hradce jsme byly dvakrát mistryněmi ČR a dvakrát druhé. Když se zrušily střídavé starty, vybrala jsem si Javorku.

Určitě velký zážitek byla utkání za českou reprezentaci.

Po roce různých kempů a výběrů jsem se dostala do reprezentace. S U15 jsme dvakrát těsně prohrály s Německem, které je asi nejlepší na světě. Potřetí 1:5, ale právě v tomhle utkání jsem dala tu jedinou naši branku. Po nemoci jsem nastoupila na posledních 20 minut. Kopaly jsme roh, já zavírala zadní tyč, balón přeletěl a já jenom doklepla do sítě. Na utkání byl slávista Antonín Barák, můj oblíbenec. S U16 jsme letěly do

Skotska, hrály s Islandem 1:0, Rakouskem 1:2 a se Skotskem 0:2. Všechno byla pro mě obrovská zkušenost.

Jaké hráčky tvoří reprezentační týmy U15 a U16?

Převážně hráčky Sparty, Slávie, Slovácka, Pardubic. Z Trutnova byly se mnou Aneta a Nela Sovákovy.

Deniso, tvoje fotbalové a studijní plány?

V Trutnově hráji s o rok mladšími kluky. Tak tomu bude i příští sezonu. Potom se uvidí. Nabídky mám... Jinak po prázdninách jdu do devítky na škole K. V. Raise. Jo, a na vysvědčení čekám dvě dvojky.

Kdo z bělohradských mladých fotbalistů je tvůj hráč?

Kluci, co jezdili trénovat do Bydžova – Mára Wagenknecht, Honza Kluz a Tomáš Ježek, který přestoupil do Jablonce.

Záliby?

Mám ráda hudbu. Sedm let jsem hrála na housle, teď na kytaru a snažím se i zpívat. Vždycky mě bavily tenis i pinec, ale obojí vůbec nestíhám. Tříkrát čtyřikrát týdně jezdím do Trutnova. Tam autobusem či vlakem, zpátky pro mě naši jezdí do Miletína.

A na závěr. Sparta nebo Slávie.

I když Tonda Barák je můj fotbalista, tak fandím Spartě!

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

Vojta Hrnčář

Z Hrnčářových, kteří pocházejí z Dolní Nové Vsi, by se skoro dala sestavit sice neúplná jedenáctka Klapzubáků. Jenom krátce nahlédneme do jejich fotbalové dynastie. Nejstarší **Jirka**, řečený Gaston, dále velký obětavec **Tonda**, **Pepík**, co bydlí na Trotince, hlavní místní fotbalový pořadatel **Jarda**, ozdobený přezdívkou Čudla, výborný stopér **Tonda mladší**, žákovský trenér **Luboš** a jeho starší syn **Jakub**, levý záložník bělohradského Áčka. Do výčtu dolnoveských Klapzubáků mi chybí ten nejmladší – dvanáctiletý **Vojta**. A o něm je právě tato krátká reportáž.

Vojto, koukám na fotku vítěze 20. ročníku McDonald's cupu ZŠ Sever Hradec Králové z konce letošního května. A v dolejší řadě uprostřed jsi ty.

No jo. Vyhráli jsme na naší škole první i druhé kolo. Třetí se hrálo v Jičíně. A finále v Doosan Aréně v Plzni. Ve finále jsme porazili plzeňskou školu 11:1. Podařilo se mi dát jeden gól.

(McDonald's cup je největší fotbalový turnaj pro žáky základních škol. Ve dvou věkových kategoriích nastupuje do turnaje téměř 80 000 chlapců a děvčat ze 4 000 škol – pozn. autora)

Jaké je tvoje místo v sestavě?

Střední nebo krajní záložník.

Kdo je tvůj fotbalový vzor?

Pavel Nedvěd. Ten byl i sponzorem toho Mekáče v Plzni. Předal nám pohár a za vítězství letíme do Itálie na Juventus Turín. Budeme mít podpisy všech hráčů Juventus. Nádhernou exhibici hráli v Plzni Vladimír Darida, Vladimír Šmicer, Pavel Horváth i Nedvěd. Ale moje fotbalová jednička je Lionel Messi...

Začínal jsi s fotbalem v bělohradské přípravce. Kdo vás trénoval?

Hlavně táta a dost i Petr Kněžourek.

Vojto, a co ostatní sporty?

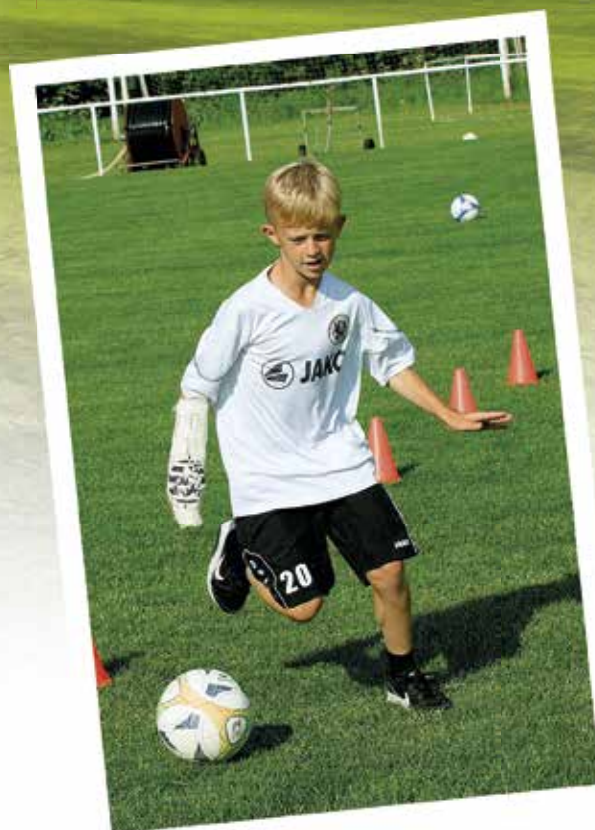
Dost mě baví florbal, ale nemám na něj čas, nestíhám.

Jaké známky čekáš na vysvědčení?

Asi tři dvojky?

Kterému bělohradskému fotbalistovi fandíš?

Jasně že bráchovi Kubovi.

Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves

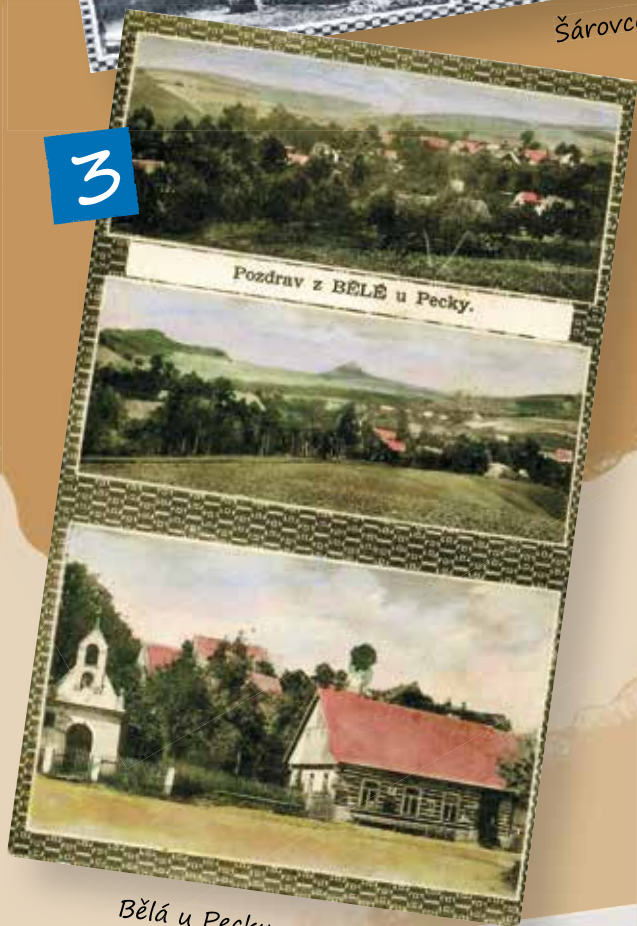
Historické fotky tentokrát z vesnic v okolí Bělohradu

Šárovcová Lhota

Libín

Bělá u Pecky

Červená Třešněná

Tetín

Mlázovice

7

Choteč

8

Bukovina

9

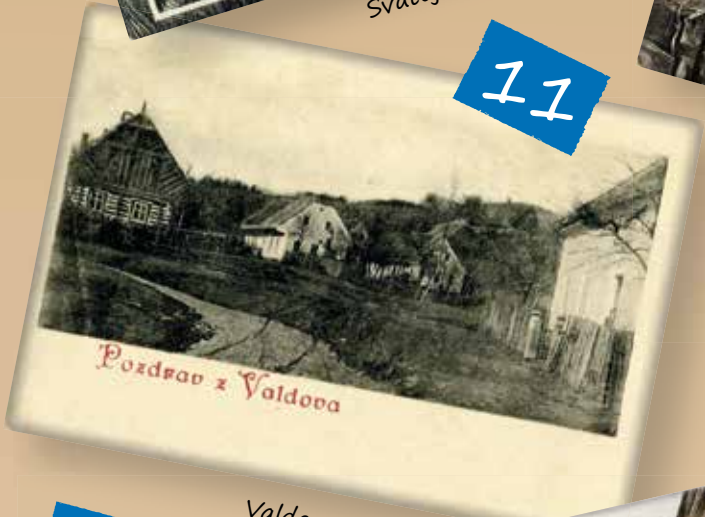
Svatojanský Újezd

10

Stupná

11

Valdov

12

Vřesník

13

Pecka

ISSN 2533-8005

07

9 772533 800006